

SEGUIMIENTO E ANÁLISE DA CONSTRUCIÓN

Segundo trimestre de 2017

Santiago de Compostela, 30 de xuño de 2017

Índice

1. Introducción

2. O sector no primeiro trimestre de 2017

2.1. Edificación residencial

2.2. Edificación non residencial

2.3. Licitación oficial

3. Resume

4. Definicións

1. Introducción

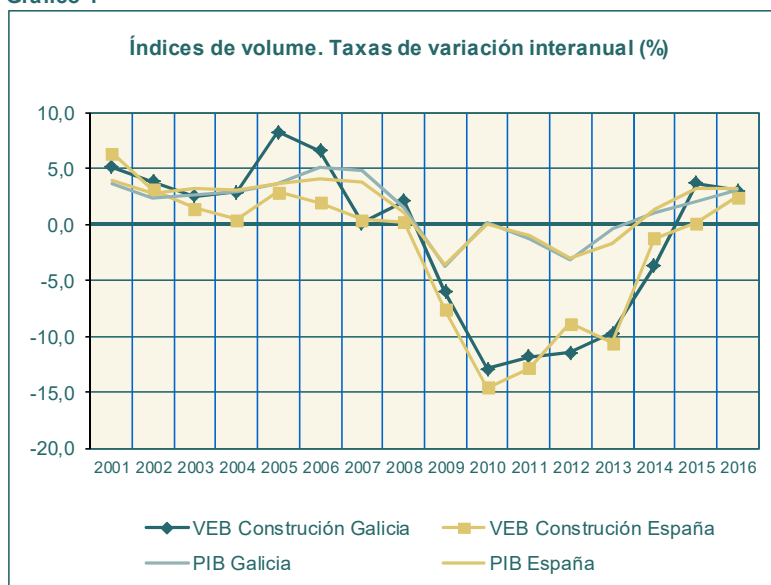
O sector da construción en Galicia xerou en 2016 un valor engadido bruto (VEB) de 3.482,5 millóns de euros, o que representa o 6,0% do Produto Interior Bruto (PIB). Este nivel de actividade fixo que o emprego no sector se situara nos 66.919 postos de traballo equivalentes a tempo completo, o 6,8% do total.

En España, o sector da construción representa o 5,1 % do PIB e o emprego supón o 5,8% do total de postos de traballo equivalentes a tempo completo.

O período de expansión que rexistrou o sector nos anos 2000-2008 veu seguido dun período de contracción nos anos 2009-2014 tanto en Galicia como no conxunto do Estado.

No ano 2015 comezou a recuperación do sector, que se consolida no ano 2016, onde crece en Galicia un 3,1% e en España un 2,5%. Aínda así, os descenso nos anos anteriores, acompañados de menores crecementos nos prezos, fan que o nivel do VEB do sector en termos correntes se sitúe en 2016 nunha cifra inferior á de 2000 tanto en Galicia como en España. O gráfico 1 mostra o crecemento anual do VEB da construción e do PIB para Galicia e España en termos reais.

Gráfico 1

Fonte: IGE. Contabilidade trimestral. INE. Contabilidad Nacional Trimestral

Os datos de emprego do sector reflicten a mesma dinámica, os postos de traballo equivalentes a tempo completo creceron, no período 2000-2007, en maior magnitude que os postos de traballo equivalente totais mentres que a partir do ano 2008 prodúcense descenso anuais ata o ano 2014.

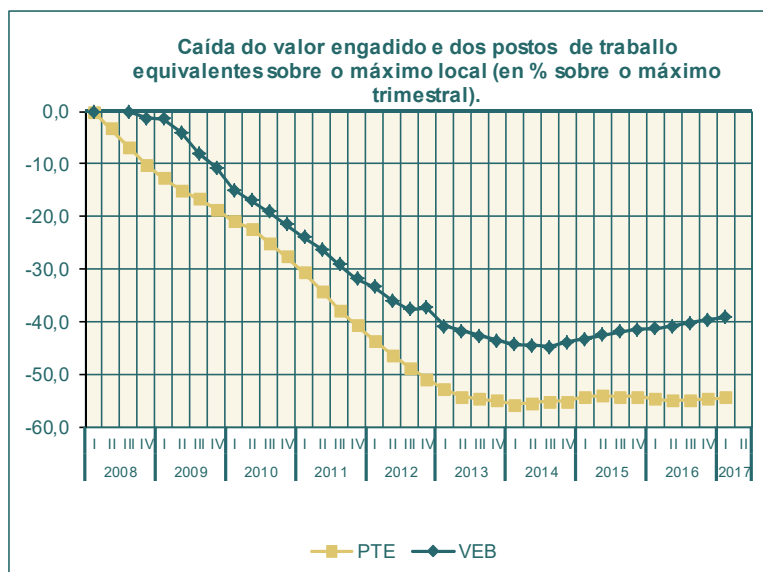
O ano 2015 é o primeiro, despois de sete anos, no que se incrementan os postos de traballo equivalentes a tempo completo tanto en Galicia (2,8%) como no conxunto do Estado (6,6%). No ano 2016 obsérvase un retroceso na creación de emprego, cunha perda do 1,4% dos postos de traballo equivalentes a tempo completo en Galicia e un crecemento en España (2,2%) inferior ao do ano anterior.

A produtividade aparente do sector creceu no ano 2016 un 4,6% debido a un aumento maior da actividade (3,1%) que do emprego (-1,4%).

O gráfico 2 compara trimestralmente a caída dos postos de traballo e do índice de volume do VEB corrixidos de estacionalidade e calendario co seu valor máis alto dos últimos anos (cuarto trimestre de 2007 no emprego e terceiro trimestre de 2008 no VEB). O gráfico móstranos o

proceso de axuste no sector, que comezou antes e foi máis intenso no emprego que na actividade.

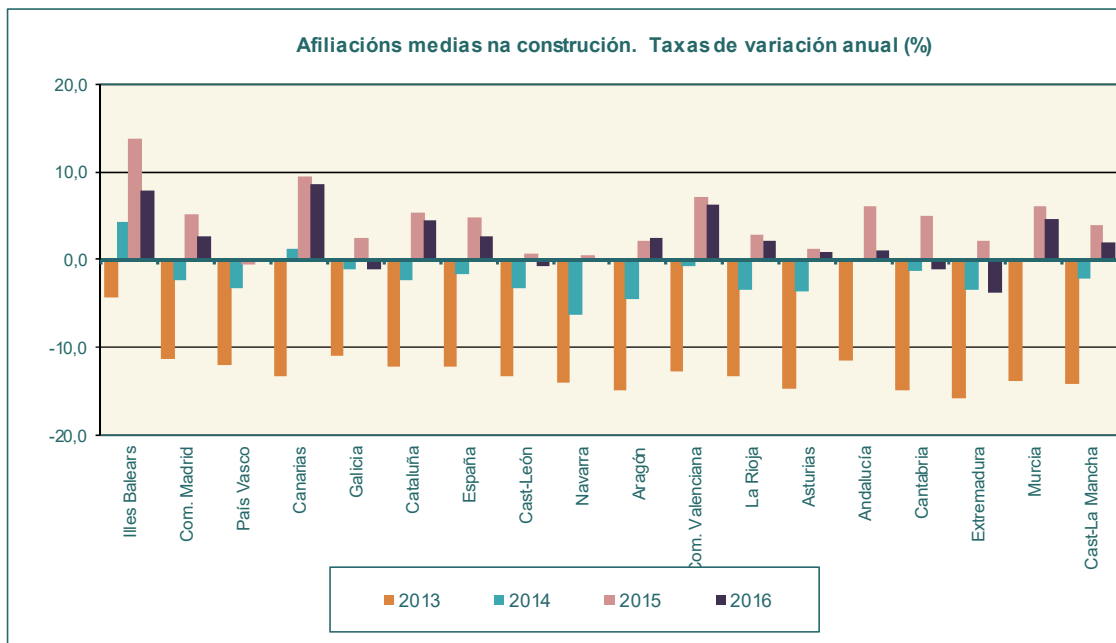
Gráfico 2

Fonte: IGE. Contabilidade trimestral.

As afiliacións á Seguridade Social (media do mes) tamén manifestan o retroceso que se produciu no período 2008 a 2013, especialmente no ano 2009 e de novo no 2012. O gráfico 3 mostra os descensos anuais da afiliación do sector por comunidades autónomas e permite apreciar onde se produciu con maior intensidade o proceso de contracción, as comunidades están ordenadas tendo en conta os descensos acumulados nos últimos sete anos. A partir do ano 2014 obsérvase unha melloría das afiliacións no sector, que continuou no ano 2015, con só unha comunidade con rexistro negativo. No ano 2016 rexístrase un retroceso en case todas as comunidades, con catro delas con diminucións nas afiliacións.

Gráfico 3

Fonte: Afiliacións á Seguridade Social. Ministerio de Empleo y Seguridad Social

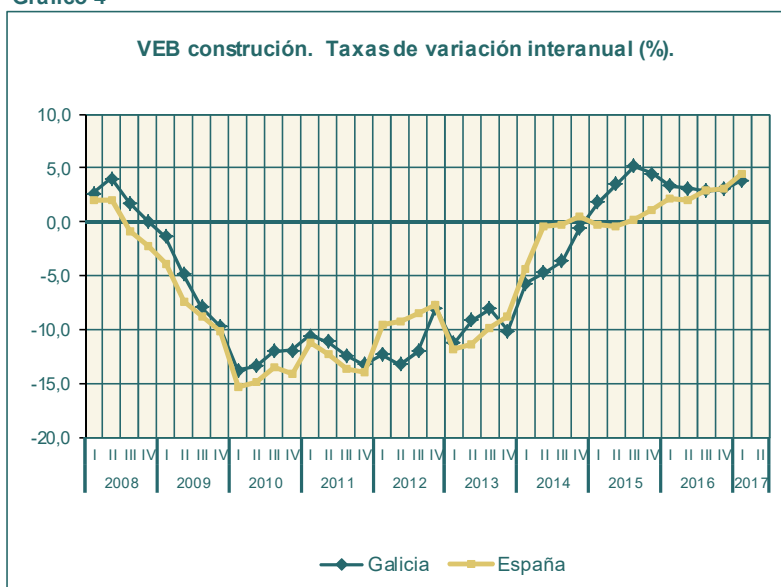
2. O sector no primeiro trimestre de 2017

O valor engadido bruto (VEB) do sector da construción creceu un 3,9% no primeiro trimestre de 2017 con respecto ao mesmo período do ano anterior, mellorando os crecementos rexistrados durante o ano precedente.

O rexistro do primeiro trimestre do ano supón nove trimestres de rexistros positivos logo de máis de cinco anos diminuindo a actividade. O crecemento deste trimestre responde tanto á actividade na edificación residencial como non residencial, que amosan rexistros favorables.

Como se pode apreciar no gráfico 4 as variacións interanuais do VEB do sector presentan taxas negativas dende finais de 2008, a caída chegou a ser próxima ao 10% durante os dous primeiros trimestres de 2010. O primeiro trimestre de 2015 é o primeiro no que se acada unha taxa positiva desde o 2008.

Gráfico 4

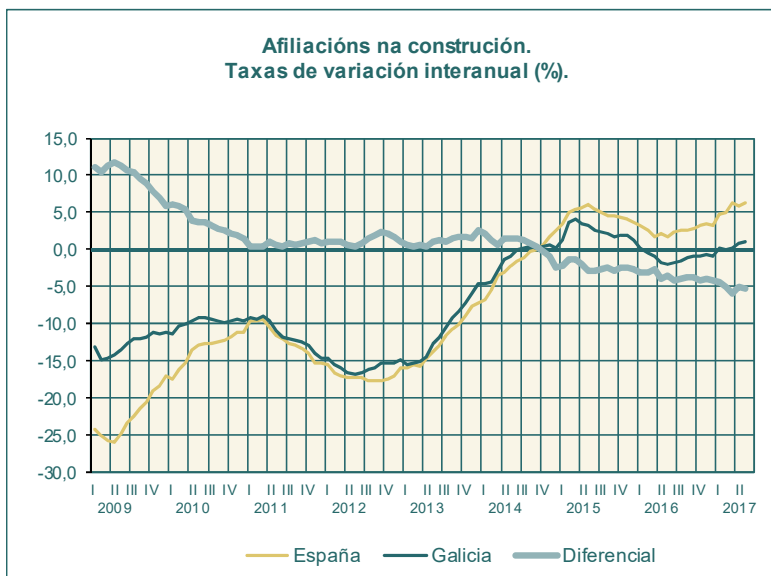
Fonte: IGE. Contabilidade trimestral de Galicia. INE: Contabilidad Nacional Trimestral

Os datos de emprego reflicten unha leve recuperación no primeiro trimestre de 2017, cun incremento do 0,8% dos postos de traballo equivalentes a tempo completo, aínda que inferior ao crecemento da actividade, o que orixina un incremento da produtividade.

As afiliacións medias á Seguridade Social rexistran no primeiro trimestre deste ano un incremento do 0,2%, logo de catro trimestres consecutivos de diminucións nas afiliacións. O número de afiliacións do sector no primeiro trimestre de 2017 foi 71.096.

O gráfico 5 mostra que as taxas de variación interanual, que se situaron no entorno do -10% en 2010 e nos catro primeiros meses de 2011, descenderon de novo a partir de marzo de 2011 acadando un descenso do 16,8% en abril e maio de 2012. A partires do segundo trimestre de 2013 produciuse unha mellora continua na caída de afiliados na construción ata acadar taxas positivas na segunda metade do 2014. No primeiro trimestre de 2015 rexistráronse os maiores crecementos; no ano 2016 as taxas foron negativas e vólvese a rexistros positivos no que vai de 2017.

Gráfico 5

Fonte: Afiliacións medias á Seguridade Social. Ministerio de Empleo y Seguridad Social

Os datos do paro rexistrado ofrecen unha visión similar á anterior.

Gráfico 6

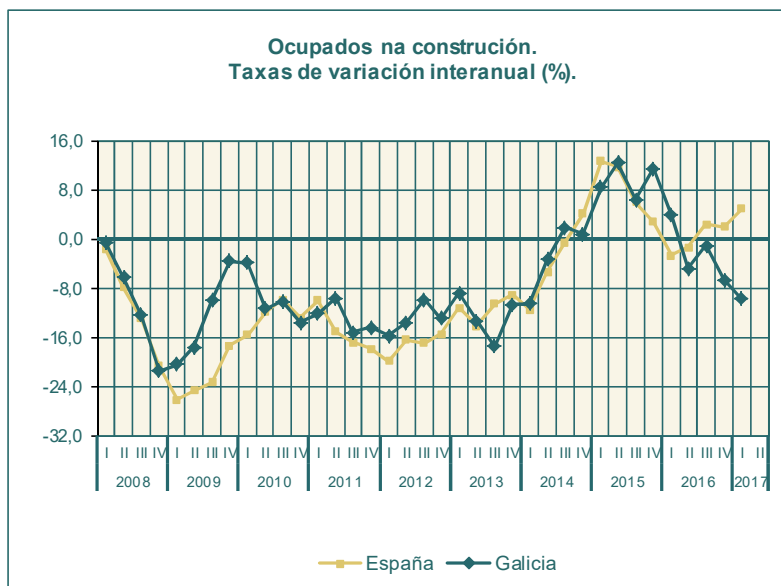

Fonte: Ministerio de Empleo y Seguridad Social

Ao igual que ocorre coa afiliación, no paro rexistrado observamos o maior crecemento en 2009 (48%). A partir de 2011 a taxa de variación repuntou e acadouse no 2012 unha taxa media do 14,9%, superior á dos dous anos precedentes; a partir do segundo trimestre de 2013 o nivel de paro foi mellorando ata acadar unha taxa interanual do -18,1% no primeiro trimestre de 2017.

Segundo a EPA, o descenso da poboación ocupada no sector da construción rexistrou o máximo en 2009 (13,4%), taxa moi similar á acadada no ano 2012 (13,1%). No terceiro trimestre de 2014 a ocupación comezou a rexistrar taxas positivas que se mantiveron ata o primeiro trimestre do ano 2016, e desde entón houbo unha perda de ocupados no sector, sendo o primeiro trimestre de 2017 o de maior descenso, -9,8%.

Gráfico 7

Fonte: INE-IGE. Enquisa de poboación activa

2.1. Edificación residencial

O subsector da edificación residencial no primeiro trimestre de 2017 acadou taxas de variación positivas e superiores ás do trimestre anterior desde o punto de vista da demanda. Desde a óptica da oferta rexistrou taxas positivas aínda que inferiores ás do trimestre precedente.

Demanda

O principal indicador de demanda, a compravenda de vivendas, acelera o seu crecemento interanual no primeiro trimestre de 2017 con respecto aos trimestres anteriores. Outros indicadores relacionados coa vivenda, como o número de hipotecas e o tipo de xuro favorecen o desempeño da actividade residencial.

O número de compravendas efectuadas sobre vivendas da “Estadística de transmisiones de derechos de la propiedad” do INE mostra un aumento do 8,3% no primeiro trimestre de 2017, superior en 10,6 puntos á taxa do trimestre anterior. Os datos de compravenda de vivendas da “Estadística registral inmobiliaria” do Colegio de Registradores indican un incremento do 7,0%, 8,1 puntos superior ao trimestre anterior.

As dúas estatísticas (INE e Registradores) apuntan a que é a compravenda de vivenda usada a que máis inflúe no crecemento do conxunto compensando á caída nas compravendas de vivenda nova pola súa maior ponderación. Segundo o INE as compravendas de vivendas usadas aumentaron un 15,1% no primeiro trimestre, 1,4 puntos por enriba da taxa do trimestre precedente; para o Colegio de Registradores este incremento é do 12,8%, 1,4 puntos por debaixo do crecemento do trimestre precedente. As compravendas de vivenda nova caeron un 6,3% segundo o INE e un 5,8% segundo os rexistradores.

Cadro 1.- TRANSMISIÓNS E COMPRAVENDA DE VIVENDAS. TVI (%)

Ano	Trim.	Transmisións de vivendas. Compravendas		Estadística rexistral inmobiliaria. Compravenda de vivendas	
		Galicia	España	Galicia	España
2015		4,8	11,5	4,0	11,2
2016		6,7	13,7	6,8	13,9
2016	I	0,8	9,8	0,7	9,8
	II	22,1	23,9	20,1	23,7
	III	7,1	11,2	8,3	11,1
	IV	-2,3	10,3	-1,1	11,2
2017	I	8,3	15,0	7,0	14,4

Fonte: INE, Colegio de registradores

No mesmo senso que as dúas estatísticas anteriores, as transaccións inmobiliarias segundo a estatística de “Transaccións inmobiliarias” do Ministerio de Fomento tamén rexistran un crecemento superior ao do trimestre precedente, cunha taxa do 11,1% no primeiro trimestre de 2017, 4,2 puntos por riba da taxa do cuarto trimestre de 2016 (6,9%).

Cadro 2.- HIPOTECAS E TRANSACCIÓNS INMOBILIARIAS. TVI (%)

Ano	Trim.	Transaccións inmobiliarias. Vivenda		Hipotecas en vivenda (sen cambios nas condicións)	
		Galicia	España	Galicia	España
2015		4,2	9,9	13,8	87,8
2016		6,6	13,9	20,5	37,8
2016	I	9,5	21,0	22,8	53,3
	II	6,3	15,3	18,3	46,4
	III	4,2	10,7	15,1	13,5
	IV	6,9	10,0	26,1	43,5
2017	I	11,1	18,5	47,3	34,4

Fonte: INE, Ministerio de Fomento

O número de vivendas hipotecadas sen ter en conta aquelas con cambios nas condicións, segundo a “Estadística de constitución de hipotecas” do INE, creceu un 47,3% no primeiro trimestre do ano, máis do dobre do crecemento medio do ano 2016.

O importe medio das hipotecas en vivenda neste trimestre foi de 93.870 euros en Galicia, un 82,1% do importe medio estatal coa información da estatística do INE. Con respecto ao mesmo trimestre do ano anterior o importe medio creceu un 3,5%, 3,5 puntos superior á taxa do trimestre precedente o que supón unha mellora continua dos catro últimos rexistros.

A “Estadística rexistral inmobiliaria” do Colegio de Registradores sinala que o importe medio das hipotecas aumentou un 2,3% no primeiro trimestre de 2017 respecto do mesmo trimestre do ano anterior, cando no trimestre precedente decreceu un 1,4%. A cota media mensual creceu un 1,5% e o tipo medio de xuro situouse estable no 2,4%; o prazo medio das hipotecas incrementouse un 1,5% no primeiro trimestre do ano 2007, 1,1 puntos máis que no trimestre anterior.

A evolución dos prezos da vivenda mostra diverxencias segundo a fonte utilizada. Se atendemos aos publicados polo Ministerio de Fomento, o prezo do m² caeu neste trimestre un

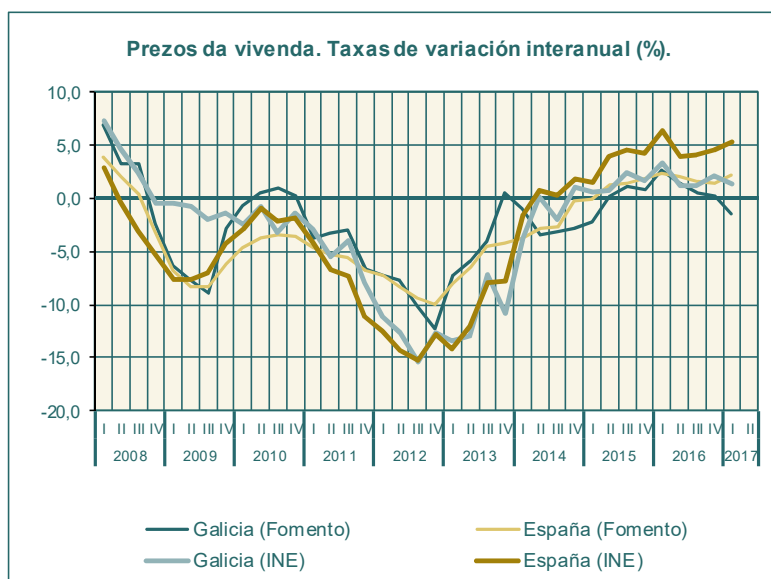
1,5%, empeorando en 1,8 puntos o rexistro do trimestre precedente. Segundo o indicador do INE, o prezo da vivenda aumentou un 1,3%, 0,8 puntos menos que no trimestre anterior. Como se pode comprobar no gráfico 8 os prezos da vivenda rexistran unha desaceleración da súa caída dende mediados de 2012; segundo o INE acadan taxas positivas dende o cuarto trimestre de 2014 mentres que o indicador do Ministerio de Fomento mostra unha nova tendencia descendente nos últimos catro trimestres.

Cadro 3.- PREZOS DA VIVENDA. VIVENDA LIBRE

Ano	Trim.	Euros por m ² . TVI (%)		Índices de prezos da vivenda. TVI (%)	
		Galicia	España	Galicia	España
2015		0,0	1,1	1,4	3,6
2016		1,2	1,9	2,0	4,7
2016	I	2,6	2,4	3,3	6,3
	II	1,4	2,0	1,2	3,9
	III	0,5	1,6	1,3	4,0
	IV	0,3	1,5	2,1	4,5
2017	I	-1,5	2,2	1,3	5,3

Fonte: Ministerio de Fomento, INE

Gráfico 8

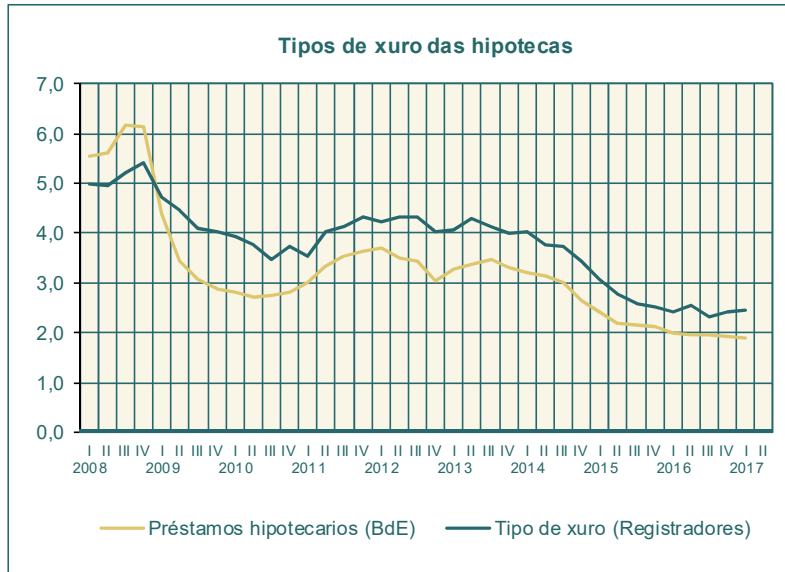

Fonte: Precios de vivienda e Índices de precios de la vivienda. Ministerio de Fomento e INE

O tipo de xuro de referencia do mercado hipotecario (Euribor), con influencia na demanda, mantense estable; no primeiro trimestre de 2017 a media do Euribor foi de -0,10%, 3 centésimas por debaixo do rexistro do trimestre anterior (-0,07%). O Euribor entrou en valores negativos desde o mes de febreiro de 2016. Ademais, o BCE na súa reunión no mes de xuño de 2017 decidiu manter sen variación o tipo de xuro oficial, no 0,00%, vixente dende marzo de 2016.

O tipo de xuro dos préstamos hipotecarios a máis de tres anos (IRPH), publicados polo Banco de España, situouse no 1,9%, case unha décima menos que no primeiro trimestre do ano precedente e o valor máis baixo desde que se dispón desta información.

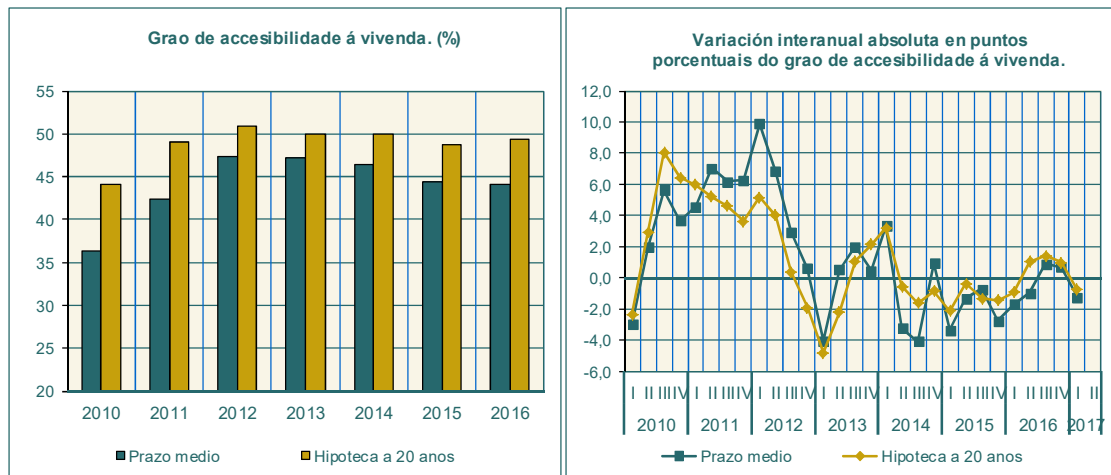
Gráfico 9

Fonte: Banco de España e Colegion de Registradores.

O grao de accesibilidade á vivenda - medido como a porcentaxe de salario que unha persoa ten que destinar á compra dunha vivenda – acadou unha porcentaxe do 43,9% no primeiro trimestre de 2017, 1,2 puntos por debaixo da porcentaxe do primeiro trimestre de 2016. A maior influencia negativa na accesibilidade respecto do mesmo trimestre do ano anterior correspóndelle á superficie media, que aumentou un 1,7%. Polo contrario a caída do tipo de xuro e o incremento do prazo medio de duración dos créditos hipotecarios foron os factores que máis contribuíron á accesibilidade á vivenda no primeiro trimestre de 2017.

Gráfico 10

O comportamento do emprego total da economía no primeiro trimestre de 2017 contribúe positivamente sobre a demanda de vivenda. As afiliacións á Seguridade Social (media do mes) crecen no 2,0% no primeiro trimestre de 2017 respecto ao mesmo trimestre do ano anterior, co que manteñen o mesmo rexistro que no cuarto trimestre de 2016; segundo a Enquisa de poboación activa (EPA) os ocupados aumentaron un 1,2% en taxa interanual, cinco décimas menos que no trimestre precedente.

Segundo os rexistros das oficinas de emprego o paro rexistrado total continúa co ritmo de decrecemento dos últimos trimestres. No primeiro trimestre do 2017 o paro rexistrado caeu un 9,9%, caída similar á dos trimestres anteriores. Segundo a EPA o paro segue moderando a súa

redución con respecto aos últimos catro trimestres; no primeiro trimestre do 2017 diminúe un 4,7% cando un ano atrás a redución acadou un máximo do.-17,3%.

Oferta

Dende a perspectiva da oferta, as series periodificadas de licenzas e visados, contemporáneas da actividade acada rexistros positivos dende a segunda metade do 2016, no caso das licenzas, e dende o segundo trimestre de 2016 no caso dos visados.

As series sen periodificar de licenzas de obra concedidas polos concellos e os visados de dirección de obra dos Colexios de arquitectos acadan rexistros positivos no primeiro trimestre aínda que inferiores aos do último trimestre do ano precedente.

O número medio mensual de vivendas visadas no primeiro trimestre deste ano foi de 247, inferior á media mensual de 2016 (277 vivendas) e inferior tamén ao do cuarto trimestre de 2016 (284 vivendas). Nos anos de maior actividade (2006 e 2007) a media mensual roldaba as 4.000 vivendas. No caso das licenzas concedidas polos concellos, a media mensual no primeiro trimestre de 2017 (só dispoñibles os datos de xaneiro e febreiro) foi de 75 vivendas a crear de nova planta, igualando a media do mesmo período do 2016.

O cadro 4 mostra as taxas de variación interanual da superficie total das vivendas para Galicia e España. Así, á vista dese cadro, os datos referidos á superficie segundo os visados presentan un crecemento do 25,3% no primeiro trimestre de 2017, 9,4 puntos inferior á taxa do trimestre precedente; os datos de superficie segundo as licenzas rexistran igualmente un aumento, 17,9%, aínda que inferior en 12,4 puntos á taxa do cuarto trimestre do ano 2016.

Cadro 4.- LICENZAS E VISADOS DE VIVENDAS. TVI (%)

Ano	Trim.	Licenzas. Superficie total vivendas		Visados. Superficie total vivendas	
		Galicia	España	Galicia	España
2015		0,0	10,8	13,3	41,8
2016		7,1	43,7	20,8	28,3
2016	I	-21,5	40,9	-0,4	60,4
	II	42,4	54,7	19,3	27,1
	III	-11,8	44,1	29,1	13,3
	IV	30,3	36,3	34,7	18,6
2017	I	17,9	--	25,3	18,2

En Galicia os datos de licenzas do 1º trimestre de 2017 inclúen só os datos de xaneiro e febreiro.

Fonte: IGE-Ministerio de Fomento, Colegios de arquitectos

Tendo en conta que a realización das obras se estende ao longo de máis ou menos ano e medio, se periodificamos os datos de licenzas e de visados obteríamos os resultados que se mostran no cadro 5. No primeiro trimestre de 2017 a variación interanual tivo evolucións opostas: segundo a evolución das licenzas esta moderouse 2,3 puntos (só xaneiro e febreiro) e segundo os visados a subida acelerouse en 6,1 puntos.

Cadro 5.- LICENZAS E VISADOS DE VIVENDAS. PERIODIFICADAS. TVI (%)

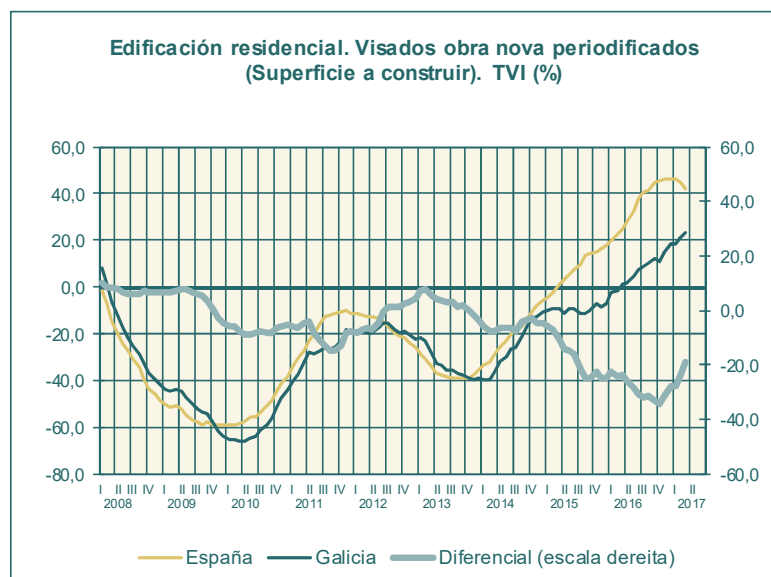
Ano	Trim.	Licenzas. Superficie total vivendas. Series periodificadas		Visados. Superficie total vivendas. Series periodificadas	
		Galicia	España	Galicia	España
2015		-18,3	-3,7	-9,4	8,0
2016		-0,6	18,2	7,2	36,5
2016	I	-4,0	9,9	-0,8	22,6
	II	-2,8	13,0	4,5	33,0
	III	0,6	19,4	10,4	42,4
	IV	4,0	29,8	14,9	46,1
2017	I	1,7	--	21,0	44,3

En Galicia os datos de licenzas do 1º trimestre de 2017 inclúen só os datos de xaneiro e febreiro.

Fonte: IGE-Ministerio de Fomento, Colegios de arquitectos

No seguinte gráfico móstrase o comportamento da serie de visados periodificada.

Gráfico 11

2.2. Edificación non residencial

As dúas principais fontes de información sobre este subsector, licenzas e visados, mostran evolucións contrarias no primeiro trimestre de 2017 respecto ao trimestre precedente. Así, a superficie a construír de licenzas presenta un crecemento do 213,3%, mellorando a taxa interanual do trimestre anterior. Pola contra, a superficie a construír segundo os visados diminuíu un 61,3% neste trimestre, empeorando o rexistro do trimestre precedente.

Cadro 6.- LICENZAS E VISADOS. EDIFICACIÓN NON RESIDENCIAL. TVI (%)

Ano	Trim.	Licenzas. Superficie non residencial		Visados. Superficie non residencial	
		Galicia	España	Galicia	España
2015		-31,6	2,6	-32,3	28,9
2016		85,5	9,8	19,7	-0,7
2016	I	-35,3	-4,2	41,6	-0,5
	II	45,9	-12,4	46,6	-35,4
	III	166,2	23,8	-28,7	28,8
	IV	205,1	22,0	-7,9	32,4
2017	I	213,3	--	-61,3	-0,5

En Galicia os datos de licenzas do 1º trimestre de 2017 inclúen só os datos de xaneiro e febreiro.

Fonte: IGE-Ministerio de Fomento, Colegios de arquitectos

As serie periodificada de visados, máis contemporánea co nivel de actividade, presenta no primeiro trimestre de 2017 un crecemento do 10,4%, moderando o crecemento dos trimestres anteriores. A serie de licenzas mostra, pola contra, un crecemento do 138,8%, superior en 45,8 puntos ao rexistro do trimestre precedente.

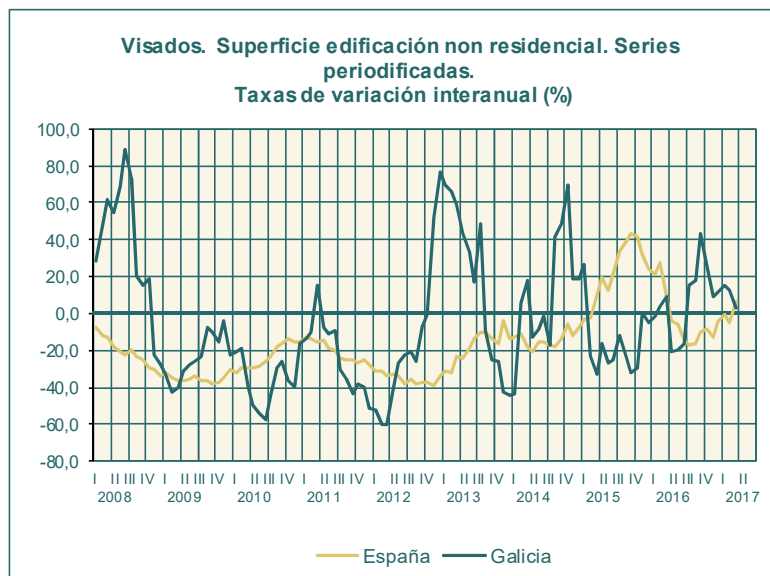
Cadro 7.- LICENZAS E VISADOS. NON RESIDENCIAL. PERIODIFICADOS

Ano	Trim.	Licenzas periodificadas. Superficie non residencial. TVI (%)		Visados periodificados. Superficie non residencial. TVI (%)	
		Galicia	España	Galicia	España
2015		1,0	-9,3	-18,4	22,3
2016		3,4	-4,9	6,9	-4,2
2016	I	-43,7	-6,9	3,7	19,0
	II	-23,5	-13,2	-18,7	-8,5
	III	11,1	-5,5	24,1	-14,6
	IV	93,0	6,2	15,2	-8,2
2017	I	138,8	--	10,4	0,3

En Galicia os datos de licenzas do 1º trimestre de 2017 inclúen só os datos de xaneiro e febreiro.

Fonte: IGE-Ministerio de Fomento, Colegios de arquitectos

Gráfico 12

Fonte: Elaboración propia

2.3. Licitación oficial

En canto á licitación oficial, segundo os datos do Ministerio de Fomento, o importe licitado no primeiro trimestre de 2017 polas administracións en construción (edificación e enxeñaría civil) en Galicia rexistrou unha contrición do 73,0%, con respecto ao licitado no mesmo trimestre do ano anterior. As obras de enxeñaría civil, que supuxeron un 71,2% da actividade licitadora da Administración neste trimestre, presentan un decrecemento do 80,0%.

Ao igual que ocorre cos datos de edificación residencial e non residencial, estes importes habería que periodificalos en función da duración das obras de cada proxecto, polo tanto, ao longo deste ano abordaríase principalmente a execución de obras licitadas en 2016, (cun crecemento dun 16,2%, inferior ao 57,2% de 2015), e as de principios deste ano. Isto implicaría un nivel de actividade en 2017 que debería ser inferior ao do ano precedente.

Cadro 8.- LICITACIÓN OFICIAL. TVI (%)

Ano	Trim.	Licitación oficial total construción		Licitación oficial en obra civil	
		Galicia	España	Galicia	España
2015		57,2	-16,2	83,5	-22,6
2016		16,2	-4,2	28,1	-8,2
2016	I	107,2	-4,7	118,9	-5,5
	II	-28,5	-39,9	-21,2	-42,1
	III	61,5	48,4	81,9	46,8
	IV	-24,4	13,5	-23,4	2,4
2017	I	-73,0	-6,4	-80,0	-23,4

Fonte: Ministerio de Fomento

3. Resume

O sector da construción en Galicia xerou en 2016 un valor engadido bruto (VEB) de 3.482,5 millóns de euros, o que representa o 6,0% do Produto Interior Bruto (PIB). Este nivel de actividade fixo que o emprego no sector se situara nos 66.919 postos de traballo equivalentes a tempo completo, o 6,8% do total.

No ano 2015 comezou a recuperación do sector, que se consolida no ano 2016, onde crece en Galicia un 3,1% e en España un 2,5%.

O valor engadido bruto (VEB) do sector da construción creceu un 3,9% no primeiro trimestre de 2017 con respecto ao mesmo período do ano anterior, mellorando os crecementos rexistrados durante o ano precedente.

O rexistro do primeiro trimestre do ano supón nove trimestres de rexistros positivos logo de máis de cinco anos diminuindo a actividade. O crecemento deste trimestre responde tanto á actividade na edificación residencial como non residencial, que amosan rexistros favorables.

O subsector da edificación residencial no primeiro trimestre de 2017 acadou taxas de variación positivas e superiores ás do trimestre anterior desde o punto de vista da demanda. Desde a óptica da oferta rexistrou taxas positivas aínda que inferiores ás do trimestre precedente.

O principal indicador de demanda, a compravenda de vivendas, acelera o seu crecemento interanual no primeiro trimestre de 2017 con respecto aos trimestres anteriores. Outros indicadores relacionados coa vivenda, como o número de hipotecas e o tipo de xuro favorecen o desempeño da actividade residencial.

As dúas principais fontes de información sobre este subsector desde a óptica da oferta, licenzas e visados, mostran taxas interanuais positivas no primeiro trimestre de 2017 aínda que inferiores ás do trimestre precedente. Así, os datos referidos á superficie segundo os visados presentan un crecemento do 25,3% no primeiro trimestre de 2017, 9,4 puntos inferior á taxa do trimestre precedente; os datos de superficie segundo as licenzas rexistran igualmente un aumento, 17,9%, aínda que inferior en 12,4 puntos respecto á taxa do cuarto trimestre do ano 2016.

En canto á licitación oficial, segundo os datos do Ministerio de Fomento, o importe licitado no primeiro trimestre de 2017 polas administracións en construción (edificación e enxeñería civil) en Galicia rexistrou unha contrición do 73,0%, con respecto ao licitado no mesmo trimestre do ano anterior. As obras de enxeñería civil, que supuxeron un 71,2% da actividade licitadora da Administración neste trimestre, presentan un decrecemento do 80,0%.

O emprego do sector presenta un comportamento distinto segundo a fonte de información no primeiro trimestre de 2017; así, as afiliacións á Seguridade Social rexistran un incremento do 0,2% mentres que a ocupación segundo a EPA diminúe un 9,8%; as afiliacións melloran o rexistro do trimestre precedente mentres que os ocupados amosan un peor comportamento. O paro rexistrado diminúe no sector un -18,1%. Con respecto ao trimestre anterior obsérvase un mellor comportamento que no trimestre precedente tanto dos datos de paro segundo a EPA como dos de paro rexistrado.

A produtividade aparente do sector aumentou un 3,1% no primeiro trimestre deste ano, rexistro inferior ao do trimestre anterior.

4. Definicións

Produción: é unha actividade realizada baixo o control e a responsabilidade dunha unidade institucional que utiliza man de obra, capital e bens e servizos para producir outros bens e servizos.

Consumos intermedios: representan o valor dos bens e servizos consumidos como insumos nun proceso de produción.

Valor engadido bruto (VEB): é a diferenza entre a produción e os consumos intermedios.

Produto interior bruto (PIB): é o resultado da actividade produtiva das unidades de produción residentes.

Transmisións de dereitos de propiedade: número de dereitos sobre bens inmobles transmitidos durante o período de referencia, cuxa transmisión queda inscrita nos Rexistros da Propiedade. A Estatística rexistral inmobiliaria recolle as escrituras inscritas no rexistro que corresponden exclusivamente a compravendas, coa transmisión do 100% do dominio sobre a propiedade.

Rexistro da propiedade: é un rexistro público que ten por obxecto a inscrición de bens inmobles, da súa titularidade así como de todos os cambios e limitacións que experimenten

Título de adquisición: acceso á titularidade dun ben que se transmite. Desagregase en compravenda, doazón, permuta, herdanza e outros. Non contempla a transmisión de hipotecas por estar estas incluídas dentro da subrogación de hipotecas.

Compravenda: Polo contrato de compravenda un dos contratantes obrígase a entregar unha cousa determinada e o outro a pagar por ela un prezo certo, en diñeiro ou signo que o represente.

Doazón: É un acto de liberalidade polo cal unha persoa dispón gratuitamente dunha cousa en favor doutra que a acepta. Para que sexa válida a doazón do inmovible debe facerse en escritura pública, expresándose nela individualmente os bens doados e o valor das cargas que deba satisfacer o donatario.

Permuta: É un contrato polo que cada un dos contratantes obrígase a dar unha cousa para recibir outra.

Herdanza: Cando por disposición testamentaria ou legal conséguese a propiedade dun ben pertencente a unha persoa falecida. Poderán suceder por testamento ou abintestato os que non estean incapacitados por unha lei.

Outros: Títulos de adquisición distintos da compravenda, doazón, permuta ou herdanza. Pode reflectir concentracións parcelarias ou divisións horizontais. Tamén pode tratarse dunha operación conxunta, mestura de varios títulos de adquisición, ou de transmisións con título de adquisición indefinido...

Réxime da vivenda: refírese ao réxime de protección da vivenda, é dicir, se é de prezo libre ou ten algún tipo de protección oficial:

Vivenda de prezo libre: cando a vivenda non está sometida a ningún tipo de protección.

Vivenda suxeita a algún réxime de protección: aquela que recibiu calquera tipo de subvención á súa construción, independentemente do organismo que a conceda, e onde se ten en conta limitacións de superficie e prezo.

Natureza da finca: Os dereitos de transmisión clasifícanse segundo sexa a natureza do ben transmitido, distinguindo entre rústica e urbana.

Natureza rústica: unha finca denomínase rústica cando pertence ao campo ou zona rural. Distínguense cinco tipos de bens rústicos diferenciados e un sexto para todos aqueles que non estean incluídos nos cinco anteriores, ou se descoñeza onde incluílos:

- **Secaño:** finca rústica non regada, cuxa especificación de secaño figura na escritura.

- **Regadío:** finca rústica que utiliza calquera medio de rego, cuxa especificación figura na escritura.
- **Vivenda rústica:** construción utilizada para vivenda fóra di casco urbano e non dentro dunha parcela urbanizable.
- **Edificio agrario rústico:** construción utilizada para servizos agrarios. Incluirá as edificacións agrícolas ou gandeiras, fábricas agrícolas gandeiras ou forestais, edificios auxiliares que formen finca independente: celeiros, cortes, depósitos, etc...
- **Explotación agrícola:** fincas rexistradas constituídas por un conxunto de terras e edificacións destinadas ao uso agrícola, forestal
 - Natureza urbana:** considéranse fincas de natureza urbana cando están emprazadas dentro da cidade ou dentro dun terreo que se acondiciona para crear e desenvolver un núcleo urbano. Desagréganse na seguinte clasificación:
 - **Vivenda:** é un recinto que está pensado para habitalo e destinado ao uso por unha ou varias persoas. Pódese distinguir entre piso con anexos, piso sen anexos, vivenda adosada ou pareada e vivenda illada.
 - **Soar:** terreo non edificado
 - **Outras urbanas:** local comercial, garaxe, oficina, rocho, nave industrial, ...

Valor de compravenda: Prezo ou valor de transmisión que consta na escritura.

Tipo de vivenda: as vivendas clasifícanse en función do número de transmisións realizadas en:

- Vivenda nova:** se é a primeira transmisión na escritura de compravenda, normalmente realizadas polo promotor ou construtor a favor do primeiro adquirente.
- Vivenda usada:** cando existe máis dunha transmisión na escritura pública.

Cota de mercado da compravenda por CC. AA.: porcentaxe de compravenda de vivenda en cada CC.AA. respecto o total nacional de compravendas

Hipoteca: contrato mediante o que se consegue un crédito coa garantía dun ben (móble ou inmóble), cuxo valor responde do risco de non pagamento. A Estatística de Hipotecas só inclúe as hipotecas constituídas sobre bens inmóbles e inscritas nos Rexistros da propiedade.

Tipo de xuro: cantidade que se paga como remuneración pola dispoñibilidade dunha suma de diñeiro tomada en concepto de crédito. Pode ser fixo ou variable (MIBOR, EURIBOR, RPH, outros).

Cota hipotecaria mensual: calculada en base á hipoteca media e o tipo de xuro medio, asumindo como prazo o período de contratación do crédito hipotecario obtido da duración dos novos créditos hipotecarios contratados sobre a vivenda.

Transacción inmobiliaria: inclúe todas as vivendas obxecto de compravenda formalizadas en escritura pública en oficina notarial. Non se inclúen as vivendas que foron transmitidas a través de actos xurídicos diferentes á compravenda como herdanzas, doazóns...

Accesibilidade á vivenda: porcentaxe de salario dunha persoa destinado á adquisición de vivenda.

Visados de dirección de obra: visados de encargo profesional de dirección de obra e dos certificados fin de obra. Isto significa que non se inclúen proxectos salvo que correspondan a visados de proxecto e dirección de obra conxuntamente.

Visados de Encargo profesional de dirección de obra. Recóllense:

- Traballos de edificación nas modalidades de obra nova, ampliación e reforma e/ou restauración de edificios.
- Obras de reforzo ou consolidación de edificios.
- Obras de urbanización.

- Derrubamentos ou demolicións.
- Decoración interior de edificios e locais.
- Traballos realizados ao servizo da Administración Pública.
- Traballos realizados para a Administración Pública.

Non inclúen:

- Deslindes e mediación de terreos, soares e edificios.
- Recoñecementos, consultas, exame de documentos, dilixencias, informes, ditames, certificacións, actuacións periciais, etc.
- Traballos especiais excepto derrubamentos.

Certificado fin de obra: Inclúe exclusivamente os traballos de edificación en obra nova, ampliación e reforma e/ou restauración de edificios.

Índices de custos da construción: obtense a partir do índice de custo dos consumos intermedios e de custo da man de obra ponderados segundo o peso relativo de cada un deles. As ponderacións obtéñense a partir da Encuesta de Estructura de la Construcción do INE.

Licitación oficial: todos os contratos de obra que licitan as distintas Administracións Públicas, entendendo como tales aqueles cuxo obxecto sexa: a construción de bens que teñan natureza inmoble, a realización de traballos que modifiquen a forma ou sustancia do terreo ou do subsolo e a reforma, reparación, conservación ou demolición dos anteriores.

Licencias municipais de obras: Trátase dun permiso necesario para a realización de calquera tipo de obras en locais, naves, edificios, etc. dentro dun concello. Os diferentes tipos de obras son: de construción, rehabilitación ou demolición ben se refiran a edificios ou vivendas.

Tipoloxía das obras: os tipos de obras aos que se fai referencia na actividade da construción divídense en dous grupos: Edificación e enxeñería civil

Edificación: É toda construción permanente, separada e independente, fixa sobre o terreo, concibida para ser utilizada con fins residenciais e/ou para o desenvolvemento dunha actividade. Por "construción separada" enténdese a delimitación lateral por muros exteriores ou intermedios (medianeiros) e superior por teito e cuberta. Por "independente" enténdese que teña un só acceso directo principal desde a vía pública o terreo privado.

Enxeñería Civil: É toda construción dun ben que teña natureza de inmoble, distinta da edificación, destinada a ser utilizada colectivamente, no sentido do uso xeral ou do servizo, como por exemplo: estradas, aeroportos, portos, ferrocarrís, presas, canles, instalacións de telecomunicación, oleodutos, gasodutos, etc...

Postos de traballo equivalentes a tempo completo: defínese como o total de horas traballadas dividido pola media anual das horas traballadas en postos de traballo a tempo completo no territorio económico.

Ocupados: persoas de 16 e máis anos que durante a semana de referencia tiveron un traballo por conta allea ou exerceron unha actividade por conta propia, podendo estar durante esa semana:

Traballando polo menos unha hora a cambio dun soldo, salario, beneficio empresarial ou ganancia familiar, en metálico ou en especie.

Con emprego pero sen traballar, é dicir, ausentes do seu traballo por razóns de enfermidade ou accidente, vacacións, festas ou outras razóns análogas. Tamén se consideran dentro desta categoría as persoas que, estando suspendidas ou separadas do seu emprego como consecuencia dunha regulación de emprego, esperan reincorporarse á súa empresa.

Os ocupados clasifícanse segundo o tipo de xornada laboral en: traballadores a tempo completo e a tempo parcial.

Traballadores afiliados: a afiliación ao Sistema de Seguridade Social é obrigatoria para todas as persoas incluídas no campo de aplicación da Seguridade Social e única para toda a vida do traballador e para todo o Sistema, sen prexuízo das baixas, altas e demais variacións que con posterioridade á afiliación poidan producirse. É dicir, o traballador afíliase cando comeza a súa vida laboral e dáse de alta nalgún dos réximes do Sistema da Seguridade Social; esta situación denomínase alta inicial; se cesa na súa actividade, será dado de baixa pero seguirá afiliado en situación de baixa laboral, se retoma a actividade, producirase unha alta, denominada alta sucesiva a efectos estatísticos, pero non terá que afiliarse novamente, dado que, como xa se indicou, a afiliación é única para toda a vida do traballador.

Paro rexistrado: concepto estatístico establecido pola Orde do 11 de marzo de 1985 do Ministerio de Trabajo y Seguridad Social, segundo a que o paro rexistrado compóñeno as demandas de emprego pendentes de satisfacer no último día do mes nas Oficinas públicas de emprego, excluíndose as correspondentes aos seguintes colectivos:

- Traballadores ocupados: os que solicitan un emprego para compatibilizalo co actual ou cambialo polo que teñen, os que están en suspensión ou redución de xornada por un expediente de regulación de emprego e os que están ocupados en traballos de colaboración social.
- Traballadores sen dispoñibilidade inmediata para o traballo ou en situación de incompatibilidade co mesmo: xubilados, pensionistas de invalidez absoluta ou grande invalidez, persoas maiores de 65 anos, traballadores en situación de incapacidade temporal, maternidade ou baixa médica, estudantes de ensino oficial regrado, sempre que sexan menores de 25 anos ou demandantes do primeiro emprego, e alumnos de formación profesional ocupacional, cando as súas horas lectivas superen as vinte semanais, teñan unha bolsa de manutención e sexan demandantes do primeiro emprego.
- Traballadores que demandan exclusivamente un emprego de características específicas tales como as seguintes: emprego a domicilio, por período inferior a tres meses, de xornada semanal inferior a 20 horas, para traballar no estranxeiro e os traballadores que se inscriben nas oficinas de emprego como requisito previo para participar nun proceso de selección para un posto de traballo determinado.
- Traballadores eventuais agrarios beneficiarios do subsidio especial por desemprego que están percibíndoo ou que, unha vez esgotado, non transcorre un período superior a un ano do día de nacemento do dereito.